ANUL III. —Nr. 787.

O SINGURA EDIȚIE

LUNI, 1 APRILIE 1891

NUMĔRUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 SI 15 ALE FIE-CAREI LUNI
şi se plătesc tot-d'a-una 'nainte

In Bucureştĭ la casa Administrațieĭ.
Din *Județe* şi *Străinătate* prin mandate postale.
Un an în țară 30 leĭ; în străinătate 50
Şese lunĭ » 15 » » 25
Treĭ lunĭ » 8 » » 13

Un numĕr în Streinĕtate 15 banĭ

MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești, Române! de cuiŭ streĭn în casă.
V. Alexandri

NUMĔRUL 10 BANI

ANUNCIURILE
Din BUCURESCI şi JUDEȚE se primesc
NUMAI la ADMINISTRAȚIE.
Din STREINĔTATE, direct la administrație
şi la toate Oficiile de publicitate.
Anunciurĭ la pagina IV . . . . . . 0,30 b. linia
» » » III. . . . . . . 2,— leĭ »
» » » II. . . . . . . 3,— leĭ »
Inserțiunile şi Reclamele 3 leĭ rândul.
LA PARIS, ziarul se găseşte de vênzare cu numĕrul la kioşcul No. 117, Boulevard St. Michel.

UN NUMER VECHIŬ 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

Bucureşti, 31 Martie 1891

PRELUDIUL
LUI
10 MAIŬ

Dedicat reptilelor externe şi interne.

Era într'o noapte pe la sfârşitul luĭ Aprilie. Adormiiŭ greŭ după o zi de muncă obositoare, cu stomachul gol şi cu gândul puțin mângâetor că a doua zi perceptorul 'mĭ va vinde şi scândurile — pat pe care dorm pentru neplată de bir. E cunoscut că flămândul visează lucrurile cele maĭ stranii: „Caĭ verzĭ pe pĕrețĭ“, cum se zice la noĭ. In acea noapte am fost şi eŭ jertfa unuĭ vis rĕŭ....

Nu ştiŭ cum, de o dată mĕ treziiŭ într'o mare sală de lectură; şi cum din fire sunt pătimaş politician, apucaiŭ imediat o gazetă să citesc. Şi citiiŭ:

... „Şi pămêntul Românieĭ era încă deşert şi pustiŭ. Soarele nu 'l încălzea încă cu bine-făcĕtoarele sale raze şi un întuneric veşnic domnea... Şi verdeață nu era şi un problem care a adus pe Darwin la desperare şi care rĕmâne pururea nedeslegat este: cum a putut trăi acolo tribul sĕlbatic al Românilor, care la descoperirea lor nu cunoşteaŭ încă nicĭ întrebuințarea cremeneĭ pentru foc. Şi un mister cel puțin tot atât de adânc ca acel al origineĭ materieĭ este de unde aŭ luat aceştĭ locuitorĭ frunze de smochin spre a 'şĭ acoperi părțile ruşinoase ale trupurilor lor goale....

Astă-zĭ acel trib sĕlbatic este un popor organizat, pe drumul cel maĭ bun spre o cultură roditoare şi sănătoasă. Peste câte-va zile el va serba cu o strălucire ne maĭ auzită jubileul domnieĭ de nu se ştie câțĭ anĭ, de oare-ce tradiția nu ne spune şi documente scrise nu există, a Monarhuluĭ sĕŭ, a căruĭ înțelepciune a lăsat în urmă de tot vestita judecată a luĭ Solomon. Inainte însă de a întona un imn de laudă marelor sale fapte, se cuvine a reîmprospăta în mintea contimporanilor noştri o pagină istorică a tributuluĭ de altă dată, pagina metamorfozeĭ sale din trib sĕlbatic în popor.

„Cum nicĭ la tributul cel maĭ sĕlbatic nu lipseşte un fruntaş al fruntaşilor, aveaŭ şi Româniĭ un cap din mijlocul lor. Il depuseră însă într'o bună dimineață, căcĭ eraŭ nemulțumițĭ cu dênsul. Dar cum sĕlbaticiĭ nu ştiŭ ce e libertate şi misiunea omuluĭ pe pămênt, nu putură nicĭ Româniĭ trăi fără de stăpîn şi ținură mare sfat.. „Şi soarele nu va lumina acest pământ şi verdeață nu va creşte până când nu vom fi robiĭ supuşĭ şi credincioşĭ aĭ unuĭ stăpân,“ ziseră eĭ. Şi trimiseră solĭ cu darurĭ scumpe — de unde le-aŭ luat, iar nu se ştie — la una din cele maĭ marĭ familiĭ monarhice din lume implorând în genunchĭ să li se dea stăpân... Dar fură refuzațĭ. Atuncĭ eĭ îşĭ rupseră de disperare bucățĭ din corpul lor—căcĭ haine după cum am maĭ spus n'aveaŭ—se loveaŭ cu pumniĭ în cap şi se bociaŭ: „*Vaĭ! ce ne vom face fără de stăpân!* Vaĭ de noĭ! Cum să ne'ntoarcem cu mâinile goale?!“ Şi rătăcind aşa prin lume fără țintă, deteră de o puternică dinastie care se'ndură de dînşiĭ şi le dete un tînĕr plin cu iluziunĭ şi idealurĭ „un bun stăpân“ cum zice *Allgemeine Zeitung*, pe principele Sauerkraut de Krenwürstl..

„Am zis maĭ sus că documente nu există şi că tradiția nu ne-a păstrat data descălecăreĭ nouluĭ Cap. Tocmaĭ în acest moment însă ne soseşte ultimul buletin al celebreĭ Academiĭ de ştiințe din Bagomoya, care spune — bazându-se pe nişte bas-reliefurĭ găsite de curênd— că era în ziua de 10 (22) Maiŭ 186 şi—6 când Principele Sauerkraut de Krenwürstl puse pentru întêiaşĭ dată piciorul sĕŭ plin de majestate şi de nobleță pe pămêntul făgăduit de Bismarck & C-nie.

„Aşa dar ziua de 10 (22) Maĭ este ziua aleasă, măreață şi sublimă şi invidiată de celalte 364 de zile ale anuluĭ şi pe care Româniĭ se pregătesc a o serba cu atâta strălucire şi foc de *artificiĭ*. Şi eĭ aŭ tot cuvîntul a-I fi recunoscĕtorĭ acestuĭ Monarh; căcĭ ceea ce Româniĭ sunt azĭ şi ceea ce se află pe de-asupra şi pe dedesubtul pămêntuluĭ lor numaĭ Luĭ o datoresc, Luĭ, care a săvêrşit adevĕrate miracole pe care însă modestia ziaristică ne opreşte a le înşira. Nu ne putem opri totuşĭ — pentru satisfacerea cititorilor noştri — a aminti câte-va dintr'însele în fața cărora minunile din Evangelie ca prefacerea apeĭ în vin şi ca hrănirea a 5000 de oamenĭ cu vre-o treĭ pâinĭ şi câteva ştiucĭ sunt adevĕrate nimicurĭ.

Principele Sauerkraut de Krenwürst la venire speriat de haosul pe care l'a găsit — azĭ e acolo o Babilonie — ridică doĕ degete spre cer şi zise: „Să se facă lumină!“ Şi lumină se făcu... Apoĭ porunci: „Să se separe apele de uscat, pămêntul să se acopere cu verdeață, Soarele să lumineze ziua şi Luna cu stelele noaptea, apa să furnice de peştĭ şi aerul de pasărĭ... „Şi toate se făcură după porunca principeluĭ Sauerkraut şi pămêntul Românieĭ se acoperi cu verdeață frumoasă, ierburĭ, florĭ şi pomĭ roditorĭ.

„Şi maĭ zise Principele Sauerkraut de Krenwürstl: să dispară corupția... să se organiseze un Stat, să se facă şcolĭ, să se creeze armata... Şi totul se făcu după cum zise El.

„Ş'apoĭ, porunci Principele Sauerkraut de Krenwürstl: să i se dea o listă civilă de milioane, un domeniŭ al coroaneĭ, un fond al milelor, Palate de reşedință şi lacheĭ de serviciŭ. Şi îndată se făcu după porunca Luĭ şi capiĭ tribuluĭ se grăbiră a'şĭ oferi care maĭ de care serviciile lor....

„Şi Principele Sauerkraut de Krenwürstl vĕzu ce a făcut că e bine făcut.

„Aşa creă Principele Sauerkraut de Krenwürstl în 25 de zile Statul român de azĭ. A doua zecĭ şi cincea zi se odihni şi El şi hotărî ca această zi să fie o zi sfântă de repaos pentru toată suflarea românească şi spre veşnică amintire îşĭ achită ceĭ 12,000 de galbenĭ pe care îĭ făgăduise la 2 Iunie 1866 prin-tr'o scrisoare ce se citeşte zilnic în *Adevĕrul*.“

. . . .

....„Cuĭ datoresc Româniĭ neatîrnarea lor? Numaĭ bunuluĭ lor stăpân,“ zice *Allgemeine Zeitung*.

„Cuĭ datoresc siguranța avereĭ şi a persoaneĭ? Luĭ Sauerkraut I, zice *Neue Freie Presse*.

„Cuĭ datoresc prosperitatea de până acum? Ințelepciuneĭ M. S. rĕspunde *Wiener Allg. Zeitung*.

„Cuĭ datoresc cultura lor? Numaĭ dragosteĭ pentru lumină a luĭ Sauerkraut, adaogă o reptilă de pe Spreea.

Justiția?... Numaĭ mareluĭ sĕŭ simț de dreptate.

— Şi ce ne datorim nouĕ? întrebaiŭ eŭ atuncĭ indignat de atâta tămâie.

— „*Bauer, das ist was anderes*,“ îmĭ respunseră toate'n cor.

— „Dar spunețĭ ce ne datorim numaĭ nouĕ?“ repetaiŭ eŭ.

— „Tobitoh di rumun! *Maĭ puțin de cât nimic!*“

. . . .

Şi mĕ deşteptaiŭ asudat şi tremurând din tot corpul. Mĕ frecaiŭ la ochĭ şi sub impresia încă adîncă şi rea a visuluĭ, murmuraiŭ inconscient: *Maĭ puțin de cât nimic!* Intr'un sfert de veac ne datorim nouĕ înşine maĭ puțin de cât nimic... Ingrozitor! Dar ce poate fi oare maĭ rĕŭ şi maĭ puțin de cât nimic? Ah, da, ştiŭ:...

Alegerea Principeluĭ Sauerkraut de Krenwürstl!

Bărbierul Curților Regale.

??

Astă-zĭ D. Lascar Catargiu, prim-ministru al M. S. Domnitoruluĭ, Carol I la 1866, face parte din cabinet.

Il întrebăm dar:

Ce se face cu ceĭ 12,000 galbenĭ dăruițĭ de Carol I prin scrisoarea Sa din 2 (14) Iunie 1866 adresată Ministruluĭ de culte C. A. Rosetti şi publicată în „Monitorul“ cu Nr. 118?

Care este aşezĕmêntul de bine-facere fondat cu această sumă?

Dacă baniĭ s'aŭ capitalizat, cât reprezintă astă-zĭ suma dăruită?

IN SFIRŞIT...

Cu toate principiile noastre deja îndestul de cunoscute publiculuĭ; cu toată ura neîmpăcată ce am profesat şi profesăm contra Regeluĭ Străin, contra Celuia ce, suntem convinşĭ, este peirea neamuluĭ românesc, nu ne putem opri de a recunoaşte binele, când el vine de la omul pe care nu 'l putem iubi, de la omul pe care nicĭ un Român adevĕrat nu'l poate iubi.

Ne mirăm numaĭ cum un Harpagon a putut avea un moment de generozitate, pe care nu ni'l putem altfel explica de cât prin dorința ce o are de a 'şĭ face o popularitate proaspĕtă, de care are nevoe pentru parada ce se pregăteşte la 10 Maĭ.

Dar să venim la fapt; orĭ care ar fi intențiunea, bine-facerea e tot bine-facere.

Aflăm — *incredibile dictu*— cum-că Regele a dăruit din caseta Sa particulară 500 miĭ de leĭ în folosul şcoalelor rurale, 250 miĭ leĭ pentru fundarea uneĭ şcoale de orbĭ şi alte 250 miĭ leĭ pentru o şcoală de surdo-muțĭ, în total **un milion.**

Fapta vorbeşte de sine, numaĭ de nu şi-ar schimba gândul.

RĂPIREA TRANSILVANIEI

Acum când cestiunea românismuluĭ se agită la noĭ cât şi în streinătate, credem a face un serviciŭ cititorilor noştri, dând maĭ la vale discursul mitropolituluĭ *Al. St. Şuluț Cărpenişanu*, ținut la conferința regnicolară de la Alba-Iulia, la 11 Febr. 1861, la care reprezentanțiĭ tutulor națiunilor conlocuitoare aŭ fost convocațĭ spre a se pronunța în cestiunea uniuneĭ Transilvanieĭ cu Ungaria.

Această cuvêntare istorică conține maĭ multe date de un interes actual şi complectează ast-fel „Memoriul“ studenților din Bucureştĭ, ea va servi în acelaşi timp de exemplu şi de stimul generațiuneĭ de astăzĭ, arătându'ĭ cum se apăraŭ bĕtrâniĭ în contra asupritorilor secularĭ aĭ națiuneĭ noastre.

*

Excelentisime Domnule Preşedinte, mărită conferență regnicolară!

Permitețĭ-mĭ ca, uzând de dreptul natureĭ şi în acelaşĭ timp de dreptul acordat tutulor națiunilor conlocuitoare prin înaltele diplome din 20 Octombrie, 1860, să vorbesc în limba mea maternă română, de oare-ce aceasta sugênd'o cu laptele mameĭ mele, ideile mi le pot exprima maĭ bine.

Mĕ rog să fiŭ bine ascultat şi bine-înțeles, şi cuvintele mele să se ia în sensul care'l voiŭ da eŭ şi de cum-va cine-va nu mĕ va pricepe bine, sunt gata—în cât voiŭ putea — să daŭ deslușirĭ în limba celor-l'alte națiunĭ conlocuitoare cu aĭ căror reprezentanțĭ am onoare a lua parte la această mărită adunare.

Patru sute de anĭ se împliniră de când Româniĭ aŭ fost lipsițĭ de dreptul d'a lua parte la adunările regnicolare. Astăzĭ, după 400 de anĭ, eĭ se află în fericita pozițiune d'a fi aicĭ reprezentațĭ prin fiĭ sĕĭ de încredere. Toate națiunile staŭ fată în față, cu o sfială oare-care, neştiind dacă hrănesc unele pentru altele simpatiĭ saŭ antipatiĭ, fiind toate de asemenea geloase pentru drepturile şi libertatea lor. Această stare de lucrurĭ e menită a ne nelinişti pe noĭ reprezentanțiĭ Românĭ, maĭ mult ca pe orĭ-cine, de oare-ce fiind neexperimentațĭ într'ale politiceĭ şi păşind pentru prima oară în această nouă arenă vom avea o luptă prea inegală printre ceĭ 24 reprezentanțĭ maghiarĭ, strălucițĭ prin naştere şi prin armele parlamentarismuluĭ. Pătruns însă de spiritul de pace şi iubire frățească care ne-a strîns aicĭ spre a pune bazele uneĭ înfrățirĭ eterne între toate națiunile Patrieĭ noastre comune, şi întemeiat pe sfințenia şi dreptatea cauzeĭ noastre ce o apăr, vin cu o inimă sinceră şi deschisă să vĕ desvĕluesc gândurile mele.

Ce cerem noĭ Româniĭ? Cerem să ni se facă ceea ce străbunițĭ noştri aŭ făcut pentru Ungurĭ la venirea lor în această țară primindu'ĭ în sînul Patrieĭ şi dându-le drepturĭ civile şi politice egale cu ale lor.

Cerem să ni se respecte limba precum e respectată cea ungurească, cu un cuvênt să ni se restituiască toate drepturile tradiționale de care ne-a despuiat o persecuțiune sistematică pe la începutul secoluluĭ XIV.

Spre a nu se trage la îndoială aserțiunile mele, permitețĭ'mĭ Domnilor, ca în interesul adevĕruluĭ istoric, precum şi în interesul uneĭ sincere înfrățirĭ să lămuresc această cestiune, chiar prin documentele datorite istoricilor maghiarĭ.

Iată ce zice anonimul „*Belae Regis Notarius*“ (cap. 27:) Tune habitatores terrae videntes mortem Domini sui, sua propria voluntate dexteram dantes, Dominum sibi elegerunt Tuhutum, patrem Horca, et in loco illo, qui dicitur Eseuleu, fidem cum juramento firmaverunt et a die illo locus ille nuncupatus est Esculeu, eo quod ibi juraverunt. Tuhutum vero a die illo, *terram illam obtinuit pacifice et feliciter*.“ Mărită conferență! această relatare a istoriculuĭ este de o însemnătate capitală, din care reiese că Tuhutum cu Unguriĭ sĕĭ, călcând drepturile ginților, veni fără de veste şi omorî pe principele român *Gelu*, cu toate astea eĭ n'ar fi fost în vecĭ în stare a supune Transilvania dacă Româniĭ n'ar fi consimțit la pace şi *de bună voe* dacă nu le-ar fi acordat beneficiurĭ. Tot asemenea mănoasele câmpiĭ dintre Mureş şi Tisa, unde domnia Menumourutu (Minos Marius,) avênd capitala la *Bihor*, lângă Oradea-Mare n'aŭ fost cucerite de către Ungurĭ prin superioritatea forțelor, — dovadă cele douĕ bătăliĭ crunte carĭ le-aŭ fost fără succes, — ci prin o legătură de înrudire luând de soție Zoltan, fiul luĭ Arpad, pe fiica unică a Domnitoruluĭ român, care le-a lăsat drept zestre împĕrăția sa. In adevĕr, dațĭ'mĭ permisiune să vĕ întreb în conştiință, stimaților frațĭ maghiarĭ, ce anume bătălie glorioasă ațĭ dobêndit voĭ vre-o dată, regiĭ Ungarieĭ saŭ principiĭ Transilvanieĭ, la care Româniĭ să nu fi luat o parte însemnată? Care e acel câmp de luptă unde sângele Românuluĭ n'a curs şiroae amestecat cu al Maghiaruluĭ, închegând ast-fel o frățietate de interese comune?

Pe acele vremurĭ multe din famiile fruntaşe din ambele națiunĭ, şi casele domnitoare eraŭ legate prin sânge şi afinitate.

Pentru a nu cita de cât câte-va cazurĭ, se ştie că sora memorabiluluĭ rege Bela IV fu nevasta luĭ *Ion Asan*, împĕrat al Românilor şi Bulgarilor; iar femeia luĭ Ştefan V, mama regeluĭ Ladislau IV a fost româncă (v. Pray, Annalium, p. 218). Pe acele vremurĭ Româniĭ aveaŭ o aristocrație puternică şi bogată, precum Voivodul Făgăraşuluĭ şi Voivodul *Dragoş* de pe timpul luĭ Ludovic-cel-Mare, care întemeiă principatul Moldoveĭ şi alțiĭ.

Unde sunt astă-zĭ toate acele drepturĭ tradiționale?

Saŭ poate noĭ Româniĭ meritat-am prin vre-o crimă politică să fim lipsițĭ de ele? Nimic din toate astea, căcĭ în cazul contrariŭ legile vechĭ şi analele ungureştĭ de sigur le-ar fi atestat cu litere marĭ şi negre... Un singur mare păcat ni s'a imputat: *religia*, acest pretext pentru toate nenorocirile câte ne-aŭ ajuns. Aicĭ simt însă că ating o coardă dureroasă nouă tuturor; ating lucrurĭ pe care venerațiunea mea pentru scaunul apostolicesc ar fi trebuit să le acopere cu vĕlul tăceriĭ, dacă jalnica stare a iubiteĭ mele națiunĭ n'ar reclama să le amintesc fapte, de altminterĭ pe carĭ nu le-aşĭ putea omite fără să vatăm adevĕrul istoric. In privința persecuțiunilor religioase Papiĭ din Roma exercitaŭ asupra Românilor, considerațĭ ca schismaticĭ, o presiune regretabilă prin mijlocirea regilor şi principilor catolicĭ, neexceptând nicĭ pe românul *Ion Corvin de Huniad*.

De aci a urmat că majoritatea aristocrațieĭ române, spre a nu-şĭ pierde drepturile şi bunurile sale, fu silită să se contopească cu națiunea maghiară, iar aceĭ renegațĭ deveniră ceĭ maĭ neîmpăcațĭ duşmanĭ aĭ Românilor. Ast-fel națiunea noastră părăsită şi neavênd în dietă pe nimenĭ cine să'ĭ ia apărarea, ci pretutindenĭ numaĭ inimicĭ fanatisațĭ şi asupritorĭ, trebuia să ajungă sclava celorlalțĭ. De aci înainte subjugarea Românilor nu maĭ avu marginĭ, proprietățile lor se socoteaŭ „*res nullius*“ pe care regiĭ le dăruiaŭ după plac nobililor (vezĭ Aprob. Const. P. V. edict. 38, 39).

Capiĭ lor politicĭ şi bicericeştĭ fură aruncațĭ în temniță pe simplul motiv că recunosc legea ortodoxă.

„Uniunea celor treĭ națiunĭ ale Transilvanieĭ“ din 1438, n'a avut alta în vedere de cât spoliarea bieților țăranĭ Românĭ care'şĭ apăraŭ avutul cu armele în mână. Să nu credețĭ măriților Domnĭ, că expunênd aceste fapte istorice, vĕ acus de greşelile trecutuluĭ, cunosc spiritul generațiuneĭ actuale şi dorința de înfrățire a tuturor națiunilor conlocuitoare şi francheța dintr'o parte şi din alta va servi numaĭ cauza noastră.

După aceste preliminarĭ, permitețĭ'mĭ să reviŭ la obiectul desbaterilor noastre şi să rĕspund celor doĭ D-nĭ preopinențĭ; Excelențeĭ sale episcop al Transilvanieĭ, Haynald, şi ilustritățiĭ sale conteluĭ D. Teleki. Inainte de aceasta rog însă pe excelența sa cancelarul baron Kemény să binevoiască a dispune să se dea citire prea înaltuluĭ manuscris împărătesc, de la 20 Octombrie 1860, adresată primuluĭ ministru, conteluĭ Rechberg, în ces-

tiunea Ardealuluĭ, ca să ştim care sunt agendele prescrise de M. S., pentru care ne-am adunat acĭ. (Se citeşte manuscrisul imperial).

Ex. Sa Haynald şi ilustr. sa Teleki, prin cuvêntările lor remarcabile, înfrumuseţate prin arta retoriceĭ, voiesc a ne persuada că noĭ suntem aci adunaţĭ ca, lăsând la o parte înaltul manuscris imperial, să adoptăm legile din 1848, unind Transilvania cu Ungaria, cu desfiinţarea dieteĭ transilvane. Prin faptul însă că înaltul manuscris nu pomeneşte de aceste lucrurĭ, din contra cere să se elaboreze un proiect de o *nouă* lege electorală care să fie înaintat M. Sale, nu reiese clar că autonomia Transilvanieĭ e recunoscută de însuşĭ M. Sa? Oare nu în urma acesteĭ disposiţiunĭ s'aŭ numit un cancelar şi un guvernator provizoriŭ al Transilvanieĭ? Alt-fel toate aceste lucrurĭ petrecute în faţa monarhieĭ şi a Europeĭ ar fi numaĭ un joc înşelător de ochĭ, ceea ce nimenĭ nu poate zice.

Decĭ naţiunea română, prin organul meŭ, declară serbătoreşte că nu primeşte Uniunea, nicĭ legile din 48, cauzele acesteĭ hotărîrĭ sunt pe larg expuse în extrasul protocoluluĭ conferinţeĭ naţionale de la Sibiŭ, ţinută la 1 (12) Ianuarie 1861, care rog a se citi aicĭ şi împreună cu discursul meŭ să fie luat la protocolul conferinţeĭ regnicolare.

Eŭ, pe lângă toate acestea, maĭ adaog că nu putem primi legea electorală de la 48 şi pe motivul că la paragraful 4, lit. a, se dă nobililor dreptul de alegere fără nicĭ un cens, pe câtă vreme locuitorilor comunităţilor pe lângă un cens greŭ se cere o taxă „capitatim“ de 8 florinĭ, în urma căreia majoritatea locuitorilor din Ardeal şi anume Româniĭ sunt excluşĭ de la dreptul de alegere.

Mărită adunare, în nenumĕrate rîndurĭ am auzit nobilimea lăudându-se cu liberalismul sĕŭ faţă de poporul de curînd emancipat, zicênd că a împărţit cu el toate drepturile şi libertăţile. Drept vorbind acestea mi se par vorbe lăudăroase şi deşerte căcĭ de fapt să întîmplă contrariul. Prea stimaţiĭ domniĭ preopinenţĭ afirmă că uniunea e de dorit şi pentru Românĭ, de vreme ce art. 7 al dieteĭ din Ungaria asigură tutulor locuitorilor aĭ Ungarieĭ, egalitate de drepturĭ şi datoriĭ.

Pe noĭ însă tocmaĭ articolul din cestiune ne înstreinează maĭ mult, căcĭ acolo se zice apriat că: contopindu-se toate naţiunile într'o singură naţiune nu se recunoaşte ca atare de cât una care e cea maghiară. Afară de aceasta paragrafele 2, 3 şi 5 din numitul articol, carĭ vorbesc de naţiunile magiară, săsească, secuiască, nicĭ nu pomeneşte de Românĭ ca şi cum eĭ nicĭ n'ar exista. Mărită adunare, eŭ vĕ declar fără sfială că preţuesc mult ardoarea Ungurilor pentru naţiunea şi limba lor, dar trebue să ştiţĭ că şi Românul e de asemenea gelos pe aceste tesaure ale sale, şi nicĭ odată, şi nimenĭ nu'l va putea sili să se facă ungur saŭ german. De la o unire silită nimic bun nu e de aşteptat nicĭ pentru noĭ nicĭ pentru alţiĭ şi e prea temerar a se crede că 1,303,000 Românĭ vor putea fi luaţĭ şi trecuţĭ în Ungaria ca o turmă blândă de oĭ. A crede aceasta ar fi o injurie adusă ambiţiuneĭ noastre naţionale, căcĭ precum Unguriĭ se mândresc cu strămoşiĭ lor şi cu falǎ îşĭ aduc aminte de un Arpad, de un Ludovic cel Mare, asemenea noĭ Româniĭ nu maĭ puţin suntem mândri de nobila noastră origine şi cu falǎ ne aducem aminte de un Scipio Africanus, Caius Caesar, Octavianus Augustus, Traianus şi alţiĭ, aĭ căror descendenţĭ suntem.

Mărită adunare, noĭ reprezentanţiĭ românĭ, aci prezenţĭ, bazaţĭ pe sentimentele de frăţietate şi amicie sinceră cu care ne-am întrunit în această conferinţă regnicolară, vĕ supunem cu o deplină încredere postulatele noastre, specificate precum urmează:

1. In dieta cea maĭ apropiată, naţiunea Română să se recunoască de a 4-a naţiune legiuită a Ţăriĭ, avênd toate drepturile politice şi civile precum şi limba sa introdusă în administraţiunea publică; iar legile anterioare anuluĭ 1848 care atacă drepturile şi onoarea naţiuneĭ Române, să se declare nule pentru toate veacurile;

2. Dreptul reprezentaţiuneĭ şi al alegeriĭ în dieta Ţăriĭ să se acorde în proporţiunea sarcinilor impuse; Româniĭ carĭ pentru apărarea Patrieĭ îşĭ daŭ sângele şi viaţa lor, dând astfel censul cel maĭ mare de avere ce o posed e just şi echitabil ca în aceiaşĭ mĕsură să se bucure şi de beneficiile Ţăreĭ.

Iată postulatele noastre, prea stimaţĭ Domnĭ şi fraţĭ în urma căror numaĭ se poate ajunge la o apropiere durabilă între naţiunile conlocuitoare. E rîndul vostru să ne întindeţĭ frăţeasca voastră dreaptă sigilând astfel o amicie veşnică care va fi razemul şi gloria iubiteĭ noastre patriĭ comune. Care toate rog a se lua la protocol.

Alba-Iulia, 11 Februarie 1891.

PROFESIE DE CREDINŢĂ

CANDIDATURA MEA

Scumpĭ cetăţenĭ, vĕzînd şi eŭ
Că îşĭ propun candidatură
Atâţĭ nemernicĭ derbedeĭ,
Atâţĭ nerozĭ şi cască gură;

—x—

M'am hotărît să mĕ propun
L'al patrulea colegiŭ *şi eŭ;*
M'aşĭ fi propus în Cer maĭ bine,
Nu pe pămênt,— dar sunt ateu!

—x—

Decĭ îngeriĭ, fără 'ndoială,
Nu mi-ar fi dat un pic de vot;
Iar bătăuşiĭ luĭ Iehova
Zĕŭ, m'ar fi ciomăgit de tot!

—x—

Astfel fiind, viu printre oamenĭ
Să mĕ propun cu sincer scop;
Am miĭ de calităţĭ şi-un singur
Defect că sunt foarte miop!

—x—

Programul meŭ e: Monarhismul!
Sunt pentru Regele Carôl,
Şi de scriu la „Adevĕrul“
Eŭ îl susţiu fără ocol!

—x—

Vĕ spune Beldiman că este
Un Iezuit, dar nu'ĭ aşa,
E sincer, bun, sărac, şi n'are
Adese-orĭ nicĭ ce mânca!

—x—

Biata nevastă-sa, într'una,
Iĭ scrie versurĭ şi romane,
Şi de la bragagiĭ, săraca,
Luĭ Ferdinand îĭ ia bomboane,

—x—

O! ce femeie! e iubită
De florĭ, de fluturĭ, de colibriĭ,
Iar în Provenţa *'ĭ fac sonete*
Şi ode tainicĭ toţĭ Felibriĭ!

—x—

Gândesc că ţara milostivă
Pomenĭ maĭ poate să le facă
Acestor regĭ ce avură 'n lume
O soartă-atâta de sĕracă!

—x—

In Parlament de m'eţĭ trimite
Voiŭ cere Camereĭ cu sila
Luĭ Ferdinand să 'ĭ dăruească
Domeniul mare din Brăila!

—x—

Eŭ cred că toţĭ mĕ veţĭ alege
Căcĭ tot sunt maĭ pre sus, la dracu,
De cât prietinul Chitanţă,
Or cuviosul nostru Pacu*!*

—x—

Don-Nucşoreanu *voiajorul*
Vĕ poate-asigura cu zor
Că ar putea din mine face
Cel maĭ celebru voiajor!

—x—

Eu pot din Bucureştĭ şi până
La Meca, fără să mĕ roage,
Să voiajez numa 'n călcâie,
Saŭ dacă vreţĭ, în picioroange!

—x—

Când Ţoni va lua cuvêntul,
Eu pot să dorm atuncea greu;
Că 's somnoros nu 'ncape vorbă,
Intrec şi pe Hrisoscoleu*!*

—x—

Şi voiŭ vota fără 'ndoială
Exportul pentru porcĭ şi boĭ;
Ast-fel de vite ştiţĭ prea bine
Avem destule pe la noĭ!

—x—

Voiŭ înfiinţa şi ghilotina,
Căcĭ deputaţiĭ genialĭ
Vor să avem şi noĭ de sigur
Ghilotinaţĭ naţionalĭ!

—x—

. . . .
. . . .

Programul meu e foarte mare
Şi nu vi'l pot expune tot!...
La urma urmeĭ plătesc votul:
O litră de pelin un vot!

Tradem.

CRONICĂ ŞTIINŢIFICĂ

BOALELE SIFILITICE

Lecţie clinică la spitalul Colţea

In una din zilele din urmă, eminentul profesor de clinică hirurgicală, D. dr. Assaky, a vorbit despre sifilis şi cu deosebire de consecinţele fatale ce le are această maladie, nu numaĭ însuşĭ asupra individuluĭ care a contractat sifilisul, dar chiar şi asupra celor care'l înconjoară, în întâia linie soţia şi apoĭ copiĭ luĭ.

D-sa desvoltă pe rînd toate pericolele ce le prezintă un bărbat sifilitic îndată ce a devenit cap de familie.

Această conferinţă prezentând un interes general, cred a fi util dând publicităţeĭ această interesantă şi instructivă conferinţă.

Inainte de a intra în subiectul propriŭ zis al conferinţeĭ care este: „pericolele ce le prezintă un bărbat sifilitic pentru femeia şi copiĭ sĕĭ“, D. profesor Assaky face o repede descriere a moduluĭ cum survine sifilisul şi a evoluţiuneĭ luĭ.

Un bărbat are un coit (împreunare) cu o femee sifilitică. Prima manifestaţie a sifilisuluĭ, este şancrul ce începe cu o mică roşeaţă, apoĭ o vesiculă care se sparge dând loc unuĭ ulcer care pe urmă ia caracterele ulceruluĭ şancros. Nu tot-d'a-una vede bolnavul roşu şi bubuliţa şi se deşteaptă într'o bună dimineaţă cu ulceraţia şancroasă, saŭ se poate întêmpla ca în loc de şancrul clasic să aibă *o mică sgârietură*, o mică erosiune care are aceiaşĭ semnificare ca şi şancrul clasic, ceea-ce face că o mulţime de persoane care aŭ avut şancru să susţină că n'aŭ avut.

Bărbatul care a avut şancru, poate să aibă puţin timp după apariţia ulceruluĭ şi alte manifestaţiĭ sifilitice, numite secundare, carĭ consist în erupţiune de micĭ pete roşiĭ, pete alburiĭ şi ulceraţiĭ în gît, pe buze, (plăcĭ mucoase), etc.

Alte-orĭ aceste fenomene secundare survin têrziŭ, saŭ nu survin de loc şi apar după maĭ mulţĭ anĭ fenomenele sifilitice terţiare, carĭ consistă în boala măduveĭ spinăreĭ cunoscută sub numele de ataxie şi altele escrescente osoase (exostose), sifilis cerebral.

Sifilisul poate să fie acompaniat de fenomene puţin violente, adică şancrul să fie mic, fără tendinţă a progresa accidentele secundare puţin marcate (câte-va plăcĭ mucoase la gură) ce trec iute. Acesta este sifilisul benign. Alte orĭ sifilisul se presintă cu fenomene violente, şi numaĭ un tratament energic şi făcut în grabă poate înlătura accidentele.

S'a observat însă, că dacă sifilisul e benign, asta nu însemnează că accidentele sifilitice terţiare nu vor fi grave, din contra s'a observat că sunt mult maĭ grave de cât la sifilisul malign.

Un individ devenit sifilitic este periculos nu numaĭ intereselor comune ale familieĭ, dar şi luĭ însuşĭ, fiind expus maĭ curênd saŭ maĭ târziŭ, dupe 3, 5, 15 saŭ 20 anĭ să fie atins de sifilis terţiar care 'l va pune în imposibilitate de a maĭ putea servi ca cap de familie; *tot odată el este periculos şi pentru soţia sa şi pentru copii sĕĭ.* Prin urmare este de un interes capital pentru omenire de a cunoaşte aceste pericole şi a căuta să le evite.

Luăm maĭ întâĭ cazul unuĭ individ sifilitic ce se căsătoreşte cu o femee sănătoasă, care n'a avut nicĭ o dată nicĭ cel maĭ mic accident sifilitic. El e periculos, *căcĭ poate să transmită sifilisul soţieĭ sale.*

Această transmisiune se face în două modurĭ:

a) Saŭ acel individ a avut sifilis. Prin un tratament apropiat fenomenele aŭ dispărut pentru un timp oare-care. Individul crezîndu-se scăpat de sifilis se căsătoreşte. Cât va timp după căsătorie, isbucnesc din noŭ fenomenele şi în acest moment el poate transmite sifilisul şi soţieĭ sale.

b) In alte cazurĭ se poate întâmpla ca individul sifilitic să fie în aparenţă sănătos, fără simptome exterioare, şi femeia sa să devie însărcinată. In tot timpul până ce femeia a devenit însărcinată, ea a fost imună, adică nu a contractat sifilisul. După ce a devenit însărcinată fĕtul care e sifilitic de la părintele sĕŭ, poate transmite sifilisul şi mameĭ sale, care devine sifilitică prin faptul concepţiuneĭ şi capătă un sifilis fără şancru.

In general în asemenea caz, urmează o lepădătură.

Un medic distins, *Gailleton*, citează, relativ la transmisiunea sifilisuluĭ prin concepţiune, o observaţiune foarte semnificativă. Un tînĕr capătă sifilis, se tratează regulat şase lunĭ în cât orĭ-ce fenomene dispar. După aeeste şase lunĭ de tratament vede că nu i se maĭ arată nicĭ un accident, atuncĭ are o relaţiune secsuală, o singură împreunare cu o tînĕră fată de 16 anĭ complect sănătoasă. A doua zi după unicul coit, acest tînĕr vine la Gailleton spre a fi examinat, şi medicul nu descoperă nicĭ cea maĭ mică leziune.

In urma acestuĭ singur coit, fata devine însărcinată şi după două lunĭ şi jumĕtate *ea are accidente sifilitice* fără să fi avut şancru. Copilul se naşte la termin, *însă e sifilitic hereditar.*

Din această observaţie se vede clar cât de periculos e bărbatul sifilitic pentru soţia sa, muma căpătênd sifilisul de la copil.

Să vedem acum ce pericole sunt pentru copiĭ. *Tatăl* sifilitic are o influenţă maĭ mică de cât *mama* sifilitică. In adevĕr, când numaĭ tatăl e sifilitic, iar mama e sănătoasă, în unele cazurĭ copiĭ nu sunt sifiliticĭ, prin urmare copiĭ nu moştenesc sifilisul de la tată.

Une orĭ însă transmite sifilisul tatăluĭ la copiĭ, mama fiind sănătoasă. In acest caz, copilul naşte sifilitic, alte orĭ şi urmează un avort (lepădătură).

Iată două observaţiunĭ foarte interesante, pentru că sunt provenite de la doĭ medicĭ ce aŭ suferit înşăşĭ, prin urmare ne putem baza pe ele.

Fournier citează cazul unuĭ doctor care contractează un sifilis un an înainte de a se căsători. Face un tratament insuficient de 8 fricţiunĭ mercuriale. Se căsătoreşte cu o femee *sănătoasă*, şi care observată de aproape, n'a avut nicĭ un fenomen sifilitic chiar după căsătorie. Are cincĭ sarcinĭ, dintre care: treĭ avorturĭ de fetuşĭ ce aveaŭ pete şi semne sifilitice, şi doĭ copiĭ ce aŭ trăit însă aŭ fost sifiliticĭ.

Hutchinson citează cazul tot al unuĭ doctor care capătă un sifilis. Face un tratament insuficient şi se căsătoreşte *treĭ anĭ* după căpătarea sifilisuluĭ. Femeia este sănătoasă, nu contractă sifilisul după căsătorie, are 11 sarcinĭ: două sunt cu copiĭ născuţĭ morţĭ, două sunt cu copiĭ născuţĭ şi mor de sifilis şi şapte copiĭ sifiliticĭ.

Afară de aceste urmărĭ, când muma nu are lepădătură şi copiĭ nu se nasc sifiliticĭ, copiĭ sunt inapţĭ pentru viaţă, aŭ accidente cerebrale, convulsiunĭ, bronchopneumoniĭ, sunt imbecilĭ, idioţĭ, sunt dispuşĭ la Hidrocefalie, la scrofule şi la Rachitism şi une orĭ mor după naştere fără nicĭ o cauză.

După ce a examinat influenţa tatăluĭ sifilitic asupra copiilor, D-l Prof. Assaky trece la *influenţa mameĭ sifilitice asupra copiilor, tatăl fiind sănătos.* Această influenţă este maĭ mare de oare ce bărbatul contribue numaĭ la fecondaţie, pe când mama nutreşte fĕtul cu sîngele sĕŭ, şi prin urmare e maĭ capabilă a'ĭ transmite infecţiunea.

O femeie poate deveni sifilitică, bărbatul sĕŭ fiind sănătos, *prin alăptarea unuĭ copil sifilitic.* Aşa d. ex. o doică este sănătoasă; ia să alăpteze un copil sifilitic, devine şi ea sifilitică şi îşĭ exercită influenţa sa sifilitică asupra copiilor pe care i-ar maĭ face cu bărbatul sĕŭ sănătos; saŭ un alt caz: că femeia a fost căsătorită cu un bărbat sifilitic *care i-a transmis sifilisul.* Bărbatul moare şi femeia se căsătoreşte cu un *alt bărbat sănătos.* Ea îşĭ exercită influenţa sifilitică *asupra copiilor.* In aceste cazurĭ copiĭ mor 80%.

Fournier citează o observaţie pentru cazul I; a uneĭ mume sănătoase care naşte un copil sănătos. Luând să alăpteze un copil strein *sifilitic*, devine sifilitică. Are în urmă şase sarcinĭ, din care, treĭ avorturĭ şi treĭ mor după un timp scurt de la naştere.

Tot Fournier citează pentru *cazul II* observaţia uneĭ femeĭ sănătoasă, care se căsătoreşte cu un bărbat *sănătos* şi are *doĭ copiĭ sănătoşĭ.* — In urmă bărbatul capătă sifilis, îl transmite soţieĭ sale, care naşte un copil sifilitic şi care moare după treĭ lunĭ de la naştere. După câtva timp femeia se căsătoreşte din noŭ cu un bărbat sănătos. Are şase copiĭ toţĭ sifiliticĭ, dintre carĭ: unul moare după şase sĕptămânĭ, unul moare după 5 lunĭ, altul după 4 lunĭ şi jumĕtate, altul dupe 5 lunĭ, altul dupe 4 lunĭ, şi altul după 6 lunĭ.

Se vede dar cât este de mare influenţa *sifilisuluĭ matern asupra copiilor.*

In cazul când atât muma cât şi tatăl sunt sifiliticĭ, periculele transmisiuneĭ sifilisuluĭ la copiĭ sunt foarte marĭ şi copiĭ sunt sifiliticĭ.

In altă parte a conferinţeĭ eminentul profesor tratează despre mijloacele de prevedere ce trebuesc luate pentru a înlătura pericolele sifilitice.

a) D-sa consideră cazul unuĭ individ căsătorit care e sifilitic, (femeia sănătoasă) şi vine să consulte medicul. Primul lucru ce e de făcut e a suprima focarele de infecţiune şi contagiune, adică ulcerile saŭ plăcile mucoase cauterizându-le în un mod energic.

Când sunt accidente secundare, se face un tratament iute şi intensiv. Trebue a recomanda bărbatuluĭ a se abţine complect de la raporturile sexuale căcĭ atuncĭ va transmite sifilisul şi femeeĭ.

b) *Când bărbatul este singur sifilitic şi femeia devine însărcinată.* In acest caz sunt diverginţe de opiniĭ dacă trebue a da saŭ nu tratament antisifilitic, uniĭ ca *Ricord* hesită, iar *Depaul* şi *Fournier* sunt pentru tratament.

c) In caz când bărbatul e sifilitic şi femeia a contractat şi ea sifilisul prin bărbat. In acest caz trebue a face un tratament antisifilitic femeeĭ fără ca ea să ştie, pentru a nu strica buna armonie în acea familie, precum şi bărbatuluĭ. Acesta însă este lucru foarte greŭ, căcĭ prin spiritul sĕŭ fin, e foarte greŭ a înşela mult timp o femeie. De asemenea se interzice bărbatuluĭ de a face copiĭ, căcĭ în acest caz din 90 sarcinĭ 88 sunt morţĭ.

d) *Când şi bărbatul şi femeia sunt sifiliticĭ şi femeia e însărcinată.* In acest caz suntem datorĭ a face un tratament antisifilitic femeieĭ pentru a preveni avortul. Copilul se poate ast-fel naşte fără sifilis.

D-nu dr. Assaky vorbeşte apoĭ de pericolele la care e expusă o doică alăptând un copil sifilitic. D-sa arată cum şcoala franceză are dreptate când susţine că nimic nu este maĭ periculos de cât un copil sifilitic pentru ceĭ ce 'l înconjoară. Proba cea maĭ palpabilă reese din următoarele exemple prin care se vede cât de uşor se poate contamina de la un copil sifilitic persoanele din apropiere. *Fournier* citează cazul uneĭ doice sifilitice care transmite prin alăptare sifilisul unuĭ copil. Acest copil contagionează la rîndul sĕŭ de sifilis *pe muma sa, pe bunica sa şi pe două servitoare, fete virgine.* Mama la rîndul sĕŭ contagionează pe bărbat.

Hillairet citează cazul unuĭ bărbat sifilitic care contagionează pe femeia luĭ. Se naşte *un copil sifilitic care contagionează pe doica sa, apoĭ pe bunica şi pe bunicul sĕŭ*, care aveaŭ obiceiul a suge biberonul cu care se alăpta copilul.

Un alt exemplu, a unuĭ bărbat care contagionează de *sifilis pe femeia sa, copilul lor sifilitic* transmite sifilisul *doiceĭ sale.* Doica infectează pe propriul *sĕŭ copil* şi alţĭ copiĭ. După doĕ lunĭ, această doică transmite sifilisul *bărbatuluĭ sĕŭ.*

Sunt numeroase exemple de acest fel, însă aceste treĭ sunt suficiente pentru a proba în de ajuns cât e de periculos un copil sifilitic, putênd infecta întreaga familie din care face parte.

Un ultim punct important pe care îl atinse D. Dr. Assaki, *e dacă copilul sifilitic poate fi alăptat de muma sa?* S'a observat că un copil sifilitic, născut din un părinte sifilitic, dacă mama a rĕmas imună, (adică dacă n'a căpătat sifilis direct de la bărbat saŭ prin concepţiune) poate fi lăptat de muma sa, *fără ca aceasta să devie sifilitică.* Acest fapt a fost observat de Colles saŭ de Baumès şi poartă numele de *legea luĭ Colles saŭ a luĭ Baumès.*

De asemenea s'a vĕzut, că daca mama e sifilitică şi copilul născut e sănătos, adică a fost imun la sifilis, copilul nu ia nicĭ odată sifilisul de la muma sa, sugênd laptele eĭ.

Se constată prin urmare că mama când scapă de sifilis până după naştere, nu capĕtă sifilis de la copilul sĕŭ sifilitic şi vice-versa de şi mama e sifilitică, dar că copilul s'a născut sănătos, nu maĭ capĕtă sifilis, sugênd ţîţa mameĭ sale care e sifilitică.

Ţinênd cont de pericolul ce prezintă un copil sifilitic pentru doică, trebue decĭ ca copilul sifilitic să fie lăptat de propria sa mumă.

Primejdiile despre care s'a vorbit pot fi în mare parte înlăturate printr'un tratament sistematic şi destul de prelungit care de sigur nu vindecă sifilisul dar care permite unuĭ bărbat ce a avut sifilisul să nu maĭ fie un pericol pentru mijlocul ce 'l înconjoară şi să poată să aibă copiĭ născuţĭ viabilĭ şi capabilĭ pentru a fi utilĭ familieĭ şi societăţeĭ.

Microb.

Discursul Impĕratuluĭ Franţ Iosef

VIENA, 29 Martie. — Reichsrathul s'a deschis într'un mod solemn.

Discursul tronuluĭ zice: Toate statele din Europa manifestă dorinţă de a trăi în pace uniĭ cu alţiĭ. Primim din partea tutulor guvernelor asigurarea că menţinerea păciĭ este privită ca sarcina cea maĭ esenţială. Acest fapt şi relaţiunile noastre amicale cu cele l'al puterĭ ne autoriseazǎ să ne bizuim pe o noă serie de anĭ de pace şi să sperăm că Reschsrathul va putea să continue să lucreze fără să fie turburat.

Fetiţele Crăşmaruluĭ

Fetiţele crăşmaruluĭ
Sunt foarte frumuşele;
Aŭ părul negru, lung şi des,
La gât poartă mărgele.

* * *

Şi ochişoriĭ negri aĭ lor,
Sunt ca şi nişte stele,
Şi buzele li's trandafirĭ,
Obrajiĭ viorele...

* * *

Fetiţele crăşmaruluĭ,
Voios primesc pe-orĭ cine,
Fie el tînĕr orĭ bĕtrîn...
Ce să petreacă vine.

* * *

Nu le resping vorbele dulcĭ,
Necum a lor suspine,
Şi... chiar câte-un sărut primesc,
Dar... nu de la orĭ-cine.

* * *

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

* * *

Fetiţele crăşmaruluĭ
Sunt foarte frumuşele
Aŭ părul negru, lung şi des
Şi'n degete... *inele.*

Iaşĭ, 1891. **E. V. A.**

Dialogurĭ pentru Francmasonĭ

ERNEST
FALK

Dialogul al treilea
(Urmare şi fine)

ERNST. Tu azĭ în adunare m'aĭ evitat tot timpul, dar eŭ te urmăresc şi în cabinetul tĕŭ de dormire.

FALK. Aĭ tu ceva atât de important a'mĭ comunica?

E. Tu'ţĭ baţĭ joc de curiozitatea mea.

F. De curiozitatea ta?

E. Pe care azĭ dimineaţă aĭ ştiut a o stârni într'un mod demn de un maistru.

F. Despre ce vorbeam azĭ dimineaţă?

E. Despre Francmasonĭ.

F. Eĭ şi? — Doar nu cumva în beţia Pyrmontuluĭ ţ'am tradat secretul lor?

E. Pe care, după cum spuĭ, a trăda nicĭ nu'ĭ cu putinţă.

F. Eĭ da, asta iar mĕ linişteşte.

E. Dar totuşĭ mi-aĭ spus despre Francmasonĭ ceva, ce mi-a fost neaşteptat, m'aŭ surprins, m'aŭ făcut să gândesc.

F. Şi ce a fost aceasta?

E. Ah! nu mĕ maĭ necăji! — De sigur că tu 'ţĭ aducĭ aminte.

F. Da, da, câte una mi le aduc aminte. — Și asta te-a făcut pe tine ca să fiĭ toată această lungă zi atât de distras în mijlocul amicilor și amicelor tale?

E. Asta a fost! — Și nu pot dormi, până nu'mĭ veĭ fi rĕspuns cel puțin la o întrebare încă.

F. Dupe cum va fi și întrebarea.

E. Cum poțĭ tu să'mĭ probezĭ saŭ cel puțin să'mĭ facĭ plausibil, că Francmasoniĭ aŭ în adevĕr acele mărețe și demne intențiunĭ?

F. Vorbitu-țĭ'am de intențiunile lor? Pare că n'aș crede. — Ci, pentrucă tu nu puteaĭ să'țĭ facĭ nicĭ o idee despre adevĕratele fapte ale francmasonilor, am voit numaĭ să te fac atent la un punct, unde este așa de mult de făcut, și de care capii noștri politicĭ nicĭ nu visează.—Poate că francmasoniĭ lucrează pe acolo. — Poate! pe acolo! Numaĭ pentru a'țĭ înlătura ideia preconcepută, că locurile care aŭ necesitate de a fi cultivate, sunt toate acum descoperite și ocupate, și că toate locurile necesare de cultivat sunt acum distribuite în mâinile trebuincioase.

E. Intoarce-o acum, cum vreĭ.—Destul că eŭ după cuvintele tale îmĭ închipuĭ pe francmasonĭ ca niște oamenĭ, carĭ de bună voe aŭ luat asupra lor, de a lucra în contra relelor inevitabile ale statuluĭ.

F. Această idee cel puțin nu poate să facă rușine francmasonilor.— Menține-o! — Numaĭ concepe-o bine. Nu amestica nimic în ea, ce nu are a face cu ea. — „Relele inevitabile ale statuluĭ!" — Nu a căturĭ și cutăruĭ stat. Nu acele rele inevitabile, care fiind că o constituțiune oareșĭ-care le-a acceptat deja odată, decurg numaĭ de cât din această constituțiune adoptată. Cu acestea francmasonul nicĭ odată nu are de a face, cel puțin nu ca francmason. El lasă alinarea și vindecarea acestora cetățeanuluĭ, care are a se ocupa de ele după inteligența, după curajul, pe riscul sĕŭ. Relele de cu tot o altă specie, de un ordin maĭ nalt sunt obiectul activitățeĭ sale.

E. Am priceput-o foarte bine aceasta. —Nu rele, care fac pe cetățean nemulțumit, ci rele fără de care nicĭ cetățeanul cel maĭ fericit nu poate fi.

F. Intocmaĭ! In contra acestora—cum ziceaĭ?—a lucra contra lor?

E. Da!

F. Cuvîntul acesta zice cam mult! A lucra în contra!" — Pentru a le înlătura cu totul?—Aceasta nu se poate. Căcĭ și statul s'ar nimici odată cu ele. Nu trebue a face ca ele să fie remarcate de odată nicĭ de aceĭ carĭ încă de loc nu le simțesc. Cel mult, a da loc de departe ca această simțire să se deștepte în oamenĭ, a favoriza germerea lor, a resădi, a cultiva, a plivi plantele eĭ—aceasta se poate numi aicĭ „a lucra contra"—Ințelegĭ tu acum, de ce 'țĭ spuneam, că de și francmasoniĭ aŭ fost tot-d'auna activĭ, totușĭ secole vor putea trece, fără ca să se poată spune: iată, asta aŭ făcut.

E. Și înțeleg și a doua trăsătură a enigmeĭ—fapte bune, care să facă de prisos fapte bune.

F. Bine!—Du'te acum, și studiază acele rele și cunoaște-le toate; și pune în cumpână una contra alteia toate influențele lor, și te asigur eŭ că acest studiŭ îțĭ va desveli lucrurĭ carĭ în orele de melancolie se par a fi obiecțiunile cele maĭ întristătoare, cele maĭ neînlăturabile, în contra providențeĭ și în contra virtuteĭ. Această deslușire, această luminare te va liniști și te va face fericit — și fără ca să te chemĭ franc-mason.

E. Pentru ce puĭ tu atâta emfază în acel „chemĭ"?

F. Pentru că cineva poate să fie ceva' fără a se chema așa.

E. Bine, așa'ĭ! te înțeleg — dar ca să mĕ întorc iar la cestiunea mea, pe care trebue să ți-o presint numaĭ puțin sub o altă formă. Fiind că tot acum le cunoști, acele rele, contra cărora merge francmasoneria...

F. Le cunoștĭ tu?

E. Dar nu mi le-aĭ numit tu însuțĭ?

F. Eŭ țĭ-am numit numaĭ câte-va de probă. Numaĭ câteva din acele carĭ sunt vĕdite și ochiuluĭ celuĭ maĭ scurt de vedere, numaĭ unele din ele maĭ necontestabile și maĭ general rĕspândite. Dar câte maĭ rĕmân, care de și nu așa de vĕdite, așa de incontestabile, de și nu coprind așa de mult, totușĭ nu sunt maĭ pozitive, nu maĭ puțin inevitabile.

E. Atuncĭ îmĭ voĭ mărgini întrebarea numaĭ la acele puncte, carĭ le-aĭ numit tu însușĭ. Cum îmĭ probezĭ tu mie chiar numaĭ pentru acele puncte, că franc-masoniĭ le aŭ într'adevĕr în vedere? — Tu tacĭ? — Staĭ pe gândurĭ?

F. Zĕŭ că nu pentru aceia ce așĭ avea a'țĭ rĕspunde la această întrebare!— Dar eŭ nu știŭ motivele carĭ să 'mĭ închipui că te-aŭ făcut să 'mĭ facĭ mie asemenea întrebare?

E. Și 'mĭ veĭ rĕspunde tu la întrebarea mea, dacă 'țĭ voiŭ spune motivele mele?

F. Țĭ-o promit.

E. Eŭ cunosc agerimea spirituluĭ tĕŭ și mĕ tem de ea.

F. Agerimea mea.

E. Eŭ mĕ tem, ca tu mie drept faptele lor să nu-mĭ vinzĭ numaĭ speculațiunĭ de ale tale.

F. Foarte mulțumim.

E. Te-a atins aceasta.

F. Din contra, trebue să'țĭ mulțumesc că numeștĭ agerime ceva, ce aĭ fi putut numi cu totul alt-fel.

E. Dar nu! Căcĭ eŭ știŭ cât cel ager la minte se înșală el însușĭ, cât de ușor el presupune la alțĭ oamenĭ planurĭ și le atribue intențiunĭ, la care eĭ nicĭ s'aŭ gândit vre-odată.

F. Dar de unde conchidem noĭ la planurile și intențiunile oamenilor? Dor numaĭ din faptele lor câte una.

E. Din ce alta?—Și iată-mĕ acuma iar la cestiunea mea.—Din care fapte deosebite și necontestabile este de conchis, că ar fi chiar numaĭ încă un scop de a lor, de a uni iar prin eĭ și în eĭ acea diviziune menționată de tine, care statul și statele trebue s'o facă între oamenĭ.

F. Și încă fără a aduce vre-o vătămare aceluĭ stat și acelor state.

E. Cu atât maĭ bine!—Poate că nicĭ nu trebue să fie acțiunĭ acele, din care se conchide aceasta.

Dacă sunt numaĭ oareșĭ-care particularitățĭ, oareșĭ-care deosebirĭ, carĭ conduc acolo, saŭ provin de acolo.—De la de asemenea aĭ fi trebuit chiar și tu să purcezĭ în speculațiunea ta, presupuind că sistemul tĕŭ n'ar fi de cât o hipotesă.

F. Incă tot se manifestează neîncrederea ta. — Dar sper că se va șterge, dacă'țĭ voiŭ pune înaintea ochilor un principiŭ fundamental al francmasonilor.

E. Și anume care?

F. Unul din care eĭ nu aŭ făcut secret nicĭ o dată. După care eĭ aŭ lucrat tot-d'auna înaintea ochilor lumeĭ întregĭ.

E. Și acela este?

F. *Este acela de a primi în ordinul lor pe orĭ-care bărbat demn și de un talent suficient, fără deosebire de patrie, de religie saŭ de pozițiune socială.*

E. Intr'adevĕr!

F. De și în realitate s'ar părea că acest principiŭ maĭ de grabă presupune acum asemenea oamenĭ, carĭ aŭ trecut peste acele diviziunĭ de cât că eĭ ar forma. Dar înainte de a se precipita salpetrul pe părețĭ, nitrul trebue dar să fie maĭ înainte în aer.

E. Eĭ da!

F. Și de ce francmazoniĭ nu ar avea voe de a se servi aicea de un sistem usitat? — de a urmări cu totul pe față o parte din scopurile lor secrete pentru a induce în eroare pe ceĭ cu propunerĭ, care tot-d'auna presupun alt-ceva de cât ceia-ce vĕd.

E. De ce nu?

F. De ce alchimistul care poate face argint nu ar face negustorie și cu argint vechiŭ, pentru că cu atât maĭ puțin să se presupună că știa a 'l face?

E. De ce nu?

F. Ernest? — Mĕ maĭ auzĭ tu? Tu 'mĭ rĕspunzĭ, pare-mi-se ca prin vis.

E. Nu, amice! Dar mi-e destul, destul pentru noaptea asta. Mâine des de dimineață mĕ întorc iar în oraș.

F. Așa de curênd? Și pentru ce așa de grabă.

E. Tu mĕ cunoștĭ și mĕ întrebĭ? — Cât maĭ durează cura de ape?

F. Abia erĭ am început-o.

E. Atuncĭ înainte de terminarea eĭ, te maĭ revĕd. Rĕmâĭ sănătos și noapte bună!

F. Noapte bună; adio!

AVIS

Scânteia a luat foc. Ernest merse și se făcu francmazon.

(Pentru traducere Grigori Goilav).

(Confederațiunea Orientelor române.)

GELOSUL CU MINTE

Copil după natură

D. Tigveanu este un bărbat care dobîndește orĭ-ce cere. Un fel de geniŭ îĭ inspiră argumentele cele maĭ bune, cele maĭ bune mijloace de seducere în fața miniștrilor, a șefilor de biuroŭ, ba chiar și în fața copiștilor.

Insă dacă face mulțĭ fericițĭ și o mulțime de ingrațĭ, D. Tigveanu nu cere nimic pentru sine, și, încă tînĕr, destul de bogat pentruca să întîmpine cheltuelile orĭ-căreĭ candidaturĭ orĭ ca să ungă osia Noroculuĭ, nu e nimic și nicĭ nu vrea să fie nimic.

El are numaĭ ambiția ca să slujască pe ceĭ-l'alțĭ; ceea-ce face pe nevasta sa ca să cam strîmbe din nas fiindcă salonul sĕŭ este un biuroŭ de pus în slujbă.

Printr'un spirit de contrazicere ea a luptat de maĭ multe orĭ ca să câștige o influență asupra bărbatuluĭ sĕŭ, s'a încercat să'l facă să nu reușască în demersurile sale, a voit să păstreze la dispoziția sa pe conducĕtoriĭ de cotilion pe carĭ bărbatul sĕŭ i-ĭrăpea. Dar, cu neputință! D. Tigveanu, cu zîmbetul sĕŭ vecĭnic, face să înainteze în cariera lor respectivă pe toțĭ aceĭ care'ĭ sunt prezintațĭ de nevasta sa; el deschide o carieră celor ce nu aŭ nicĭ una. Nicĭ unu nu rĕmâne în nelucrare și nicĭ chiar nu rĕmâne în Bucureștĭ.

Fiindcă nevasta luĭ este frumoasă și fiindcă și protejațiĭ sĕĭ nu sunt urîțĭ, u iĭ aŭ vrut să rîză de protectorul acesta.

El nu este așa de nătîng! Temênd pe nevasta sa și știind'o cochetă, el s'a gîndit să nu se facă de rîs în casa luĭ. De aceea este el bărbatul cel maĭ expus primejdieĭ și cel maĭ crutat. După 10 anĭ de căsătorie el n'a suferit nicĭ un afront conjugal, de și a fost în primejdie să treacă prin douĕ-zecĭ și unu. Mijlocul este infailibil și ingenios... îndată ce simte vr'un amorez prin prejurul onorabileĭ sale jumĕtățĭ, îl ia, îl ridică pe sus, și'l azvîrlă într'o slujbă departe!

* * *

In urma unor împrejurărĭ pe carĭ o să le vedețĭ, d. Tigveanu intra într'o zi în camera neveste sale și o găsește cu chef.

Tocmaĭ resfoia un album cu desemnurĭ milităreștĭ și zicea că nimic nu 'ĭ maĭ frumos, ca îmbrăcăminte bărbătească, de cât uniforma de roșior.

— Draga mea, am venit să te rog ceva.... îĭ zise stimabilul sĕŭ bărbat.

— In ce privință? întrebă nu maĭ puțin stimabila nevestică.

— Să vezĭ d-ta... Țĭ s'a întîmplat maĭ de multe orĭ să rîzĭ de mine că protejez pe prieteniĭ d-tale și că mĕ silesc să mi'ĭ fac prietenĭ. Ițĭ spun că m'aĭ biruit. M'am plictisit, și, dacă nu veĭ fi tot așa de generoasă, tot așa de mare de caracter pe cât eștĭ de frumoasă și deșteaptă, nu'mĭ remâne altceva de făcut de cât să plec să mĕ exilez într'o slujbă.

Mĕ știĭ incapabil, uu 'ĭ așa? de o violență, de un duel, de un asasinat, orĭ de divorț. Eŭ zic că bărbațiĭ sunt tot-d'auna greșițĭ în disgrațiile lor. Mĕ simț în pericol și am venit să te rog să mĕ crutĭ de a face vre-o greșală fără leac.

D-na Tigveanu, surprinsă, intrigată, închise încet albumul militar, puse cotul pe el, se uită în ochiĭ bărbatuluĭ sĕŭ, cu curiozitate, și zise:

— Te ascult.

— Căsătoria noastră, scumpa mea, trebuia să fie o căsătorie de amor. Deșertăciunea părinților noștri a făcut însă o căsătorie de cuviință și de banĭ. Nu ne cunoaștem îndestul ca să ne iubim, și, când am vrut eŭ, nu să invoc drepturile mele, ci să fac ca să'mĭ fie iertate, după ce le am câștigat, printr'o supunere de amorez, când, ca bărbat al d-tale, am vrut să 'țĭ fac curte, am băgat de seamă că 'țĭ atrăgeaĭ, fără voe, negreșit, dar nu fără oare-care mulțumire de amor propriŭ, alte omagiĭ de cât ale mele. Trebuia să lupt.

Cum?

Să invoc tinerețea mea care era maĭ mult o vină de cât o scuză? Puteam eŭ să rivalisez în grațiĭ, în atențiunĭ, în vorbe lingușitoare?

Cel d'întîĭ rival serios al meŭ era un poet. Nu ĭ-am șicanat gloria d'a recita versurĭ în salonul d-tale. L'am aplaudat. Eŭ am contribuit mult la succesul sĕŭ d'afară. L'am depărtat pe la o admirație pe care o meritaĭ, dar care i s'a părut curînd maĭ puțin plăcută de cât admirația de sine, prin sine și prin lume. Când avuse el aureola de care o visam eŭ, am vrut să'ĭ metalizez razele. El este azĭ, cu ajutorul meŭ, bărbatul uneĭ femeĭ frumoase, prea bogată, cu care călătorește acum în străinĕtate. Acum zicĭ că el are maĭ puțin talent și aĭ dreptate; el zice însă că are maĭ mult. Nu mĕ maĭ tem c'o să vĕ putețĭ înțelege. Făcutu'mĭ-am datoria!

— Da! rĕspunse D-na Tigveanu zîmbind. Atât numaĭ că precauțiunea D-tale este de prisos. Eŭ începusem să găsesc că rimele eraŭ prea bogate și ideile prea sărace.

— O! știam eŭ bine că aveaĭ prea mult bun simț ca să fiĭ giurgiuna luĭ; însă se putea să fiĭ muza luĭ și aceasta ar fi fost un început de luat în rîs.

Cât despre D. X....., avocatul așa de amabil care te amețea cu vorbele luĭ și care putea să te miște, n'am făcut eŭ maĭ bine că am făcut să fie trimis substitut în provincie decât s'l las să pledeze aci verzĭ și uscate? El poate să ajungă acolo un magistrat deosebit. Și el s'a însurat bine. Vĕz că se teme de mine pentru cazul când ar ajunge ministru; de aceea a început să fie prea rece cu mine.

* * *

— Cât despre el îțĭ mărturisesc că bine aĭ făcut. Il dispreţuesc! zise D-na Tigveanu.

— Nu'țĭ voiŭ maĭ aduce aminte, scumpa mea, pe toțĭ pe carĭ i-am gonit. Insă știĭ bine că Rac, ziaristul, se planta aci și că avea poezie ca cel d'întîĭ, și era eloquent ca cel d'al doilea. Pe el l'am făcut polițaĭ. Nătîngul țĭ-a trimis fotografia în uniformă. Aĭ rîs când aĭ vĕzut'o. — Dacă te-aĭ fi pus pe gîndurĭ uitându-te la ea, l'aș arunca prefect într'un județ și ar ajunge departe.

— Ah! te rog, nu te osteni ca să'l facĭ să 'nainteze.

— Prietinul meŭ Berbeceanu, deputatul, îmĭ dă bănuielĭ. Are să se plîngă de mine. L'am trimis consul și acum e vorba să'l trimită ministru plenipotențiar.

— Eștĭ cel maĭ cu minte dintre bărbațĭ! zise D-na Tigveanu cu o privire serioasă.

— Eĭ bine! scumpa mea, toată cuviința mea este de prisos. Primeștĭ pe generalul A. și'l primeștĭ foarte bine. Uniforma te fermecă. Dar ce pot face cu un general de divizie? Nu pot să declar rezbel nicĭ Austrieĭ, nicĭ Bulgarieĭ, nicĭ Chinezilor co să 'l depărtez.

Dacă nu mĕ ajuțĭ sunt pierdut.

* * *

Bărbatul tăcu... abia sufla.

D-na Tigveanu se sculă, îĭ întinse mâna și 'ĭ zise:

— Zĕŭ, scumpule, te iubesc, nu fiind că m'aĭ ferit, căcĭ poate n'am încercat atâtea primejdiĭ câte îțĭ închipueștĭ, ci fiind-că vĕz bine că mĕ iubeștĭ.

Iĭ oferi fruntea; bărbatul se coborî până la gură.

— In sfârșit nu am să maĭ fac anticameră pe la miniștri! zise el după o sărutare lungă.

— Nicĭ în casa ta! rĕspunse ea luându'l în brațe.

Pentru identitate,

Spartali-Mavrutz.

Scrisorile anonime saŭ de la persoane necunoscute redacțieĭ se pun la coș.

Ultime Informațiĭ

Urmărim de mult prin cele maĭ subtile mijloace a pune mâna pe o știre, care va avea în curând un caracter oficial, și pe care suntem astă-zĭ în pozițiune de a o împărtăși și cititorilor noștri.

Moștenitorul tronuluĭ Românieĭ, prințul Ferdinand, aspiră de cât-va timp la mâna uneĭ frumoase prințese din familia imperială Rusească. Aceste aspirațiunĭ nu sunt numaĭ simple convențiunĭ caracteristice mariajelor regale, ele aŭ și partea lor sentimentală. Tênĕrul principe iubește pe viitoarea sa soție cu o adevĕrată pasiune demnă de prințiĭ din legende.

Intârzierea, saŭ maĭ bine zis, piedica acesteĭ căsătoriĭ, provine dintr'o cauză religioasă. Țarul vrea cu orĭ-ce chip ca Prințul Ferdinand să treacă la ortodoxism. Negreșit că această condițiune a produs o mare senzație în familia Hohenzolern; dar în urma unor marĭ intervenirĭ, moștenitorul tronuluĭ Românieĭ a primit promisiune din partea Regeluĭ nostru că, cu prilejul zileĭ de 10 Maĭ, îĭ dă voie să treacă la ortodoxism.

Prin noul botez tênĕrul principe va putea obține mâna frumoaseĭ princese ruse.

—✻—

Ultima listă a candidaților partiduluĭ liberal-conservator pentru scaunele de deputațĭ din Ilfov este următoarea:

Colegiul I

Principele Ghica,
Generalul Florescu,
Gheorge Vernescu,
Pache Protopopescu,
I. Elefterescu.

Colegiul II

Gh. D. Theodorescu,
N. Procopescu,
C. Receanu,
Radu Crețulescu,
Boldur Voinescu,
D. Economu,
Focșănescu,
Al. Ionescu,
I. Stănescu.

Se speră ca până în ziua alegerilor se va maĭ schimba de vr'o câteva orĭ.

—✻—

Maĭ multe societățĭ și corporațiunĭ vor avea la serbările de 10 Maiŭ Carele lor alegorice.

Până acum s'aŭ înscris Societatea agricolă, casa Prager, Uzina de gaz, Uzina Lemaître, Compania apelor etc.

✻

Pe lângă cele de maĭ sus *L'Indépendance Roumaine*, va avea carul sĕŭ special în care vor lua loc pe lângă Lycinsky, pe care confrațĭ noștri l'aŭ prins, tot personalul redacțiuneĭ.

Acestuia vor urma alte două care ale partidelor istorice în mijlocul cărora M S. Principele Dimitrie Ghyka va ține echilibrul.

—✻—

Timpul, apărut erĭ publică manifestul partiduluĭ *conservator* semnat de D-niĭ General Manu, Al. Lahovary Prințul Al. Știrbey și Grigore Triandafil.

Dacă ar fi apărut azĭ pentru mâine, zĕŭ că toată lumea ar fi crezut că e o farsă de 1 Aprilie.

ULTIME TELEGRAME

ATENA 30 Martie.

O depeșă oficială anunță că o luptă a fost în Creta la localitatea Agallia (?) Amănuntele lipsesc.

Bucurescĭ — Tipografia Thoma Basilescu, Bulevardul Elisabeta, 111.